ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 9.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 29-го Января — 1837 — *Wilno. Piątek. 29-go Stycznia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 22-го Января.

Состоящій по Кавалеріи Генералъ-Маіоръ Графъ *Гудовичъ* уволенъ отъ службы за болѣзнію съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6-го Декабря 1827 года.

— Сенаторъ, Генералъ-Лейтенантъ Графъ *Сиверсъ* и Гофмейстеръ Двора Е. И. В. Графъ *Лаваль*, Всемилостивѣйше пожалованы въ Дѣйствительные Тайные Совѣтники, съ сохраненіемъ послѣднему и званія Гофмейстера.

— По засвидѣтельствованію Министра Юстиціи объ отлично-усердной службѣ и трудахъ Дѣйствительныхъ Статскихъ Совѣтниковъ, Оберъ-Прокуроровъ Правительствующаго Сената: 8-го Департамента *Жихарева* и 7-го Департамента *Мороза*, Всемилостивѣйше пожалованы они въ Тайные Совѣтники, съ оставленіемъ при настоящихъ должностяхъ.

— Состоящій въ должности Государственнаго Секретаря, Статсъ-Секретарь Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Баронъ *Корфъ*, во вниманіе къ отличной и полезной службѣ, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Тайные Совѣтники, съ оставленіемъ въ томъ же званіи и при настоящихъ должностяхъ.

— Наставницѣ Ихъ Императорскихъ Высочествъ, Великихъ Княженъ: МАРІИ, ОЛЬГИ и АЛЕКСАНДРЫ НИКОЛАЕВНЪ, Юліѣ *Барановой*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Гофмейстериною при Ихъ Императорскихъ Высочествахъ.

— Графиня Марья *Гурьева* и дѣвицы: Марья *Кикина*, Екатерина *Танѣева* и Александра *Огарева*, Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Величеству Государынѣ Императрицѣ.

— Состоящему въ должности Шталмейстера Двора Его Императорскаго Величества Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Черткову*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Почетнымъ Опекуномъ и присутствовать въ С. Петербургскомъ Опекунскомъ Совѣтѣ.

— Директору Московскаго Кадетскаго Корпуса Генералъ-Маіору *Статковскому*, въ награду усердной его службы, Всемилостивѣйше пожалованы въ вѣчное владѣніе четыре тысячи десятинъ земли.

— Состоящій въ должности Церемоніймейстера Двора Его Императорскаго Величества, Коллежскій Совѣтникъ Графъ *Борхъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Церемоніймейстеры.

— Состоящему въ званіи Камергера, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Графу Павлу *Толстому*, повелѣно управлять Гофмейстерскою частію Двора Его Свѣтлости Принца Петра *Ольденбургскаго*.

— Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, Графъ Павелъ *Толстой*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ званіе Камергера Двора Его Императорскаго Величества.

— Лейбъ-Медикъ, Надворный Совѣтникъ *Раухъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Коллежскіе Совѣтники.

— Въ Высочайшемъ указѣ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, дан-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 22-go Stycznia.

Liczący się w Kawaleryi Jenerał-Major Hrabia *Gudowicz*, z przyczyny choroby uwolniony ze służby z mundurem i pensyą zupełnego wyznaczenia, podług ustawy 6-go Grudnia 1827 roku.

—Senator, Jenerał-Porucznik Hrabia *Siwers* i Mistrz Dworu Jego Cesarskiey Mości Hrabia *Laval*, Nayłaskawiey mianowani Taynemi Radźcami Stanu, z zachowaniem ostatniemu nazwania Mistrza Dworu.

— Po zaświadczeniu Ministra Sprawiedliwości o odznaczającey się gorliwością służbie i pracach, Rzeczywiści Radźcy Stanu, Ober-Prokurorowie Rządzącego Senatu: 8-go Departamentu *Żicharew* i 7-go Departamentu *Moroz*, Nayłaskawiey mianowani Radźcami Taynemi, z pozostaniem na teraźnieyszych obowiązkach.

— Zostający w obowiązku Sekretarza Państwa, Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radźca Stanu Baron *Korff*, ze względu na odznaczającą się i pożyteczną służbę, Nayłaskawiey mianowany Radźcą Taynym, z pozostaniem w témże nazwaniu i przy teraźnieyszych obowiązkach.

— Nauczycielce Ich Cesarskich Wysokości Wielkich Xiężniczek: MARYI, OLGI i ALEXANDRY NIKOŁAJEWIEN, Julii *Baranowey*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Mistrzynią Dworu przy Ich Cesarskich Wysokościach.

— Hrabina Marya *Gurjewowa* i Panny: Marya *Kikinówna*, Katyrzyna *Taniejewna* i Alexandra *Ogarewna*, Nayłaskawiey mianowane Freylinami Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jey Mości.

— Zostającemu w obowiązku Koniuszego Dworu Jego Cesarskiey Mości Rzeczywistemu Radźcy Stanu *Czertkowu*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Honorowym Opiekunem i zasiadać w St. Petersburskiey Radzie Opiekuńczey.

— Dyrektorowi Moskiewskiego Korpusu Kadetów, Jenerał-Majorowi *Statkowskiemu*, w nagrodę gorliwey jego służby, Nayłaskawiey nadano w wieczne i potomne władanie cztéry tysiące dziesięcin ziemi.

— Zostający w obowiązku Mistrza Obrzędów Dworu Jego Cesarskiey Mości, Radźca Kollegialny Hrabia *Borch*, Nayłaskawiey mianowany Mistrzem Obrzędów.

— Szambellanowi, Rzeczywistemu Radźcy Stanu Hrabi Pawłowi *Tolstemu*, rozkazano zarządzać Ochmistrzowską częścią Dworu Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Piotra *Oldenburskiego*.

— Rzeczywisty Radźca Stanu, Paweł Hrabia *Tolstoy*, Nayłaskawiey mianowany Szambellanem Dworu Jego Cesarskiey Mości.

— Leib-Medyk, Radźca Dworu *Rauch*, Nayłaskawiey mianowany Radźcą Kollegialnym.

— W Naywyższym Ukazie z Własnoręcznym Jego Cesarskiey Mości podpisem, danym Rządzącemu Sena-

номъ Правительствующему Сенату 6-го Декабря 1836, изображено: „Учрежденіе компаній на акціяхъ, общими законами дозволяемое, не было доселѣ, опредѣлено положительными правилами. Отъ сего при каждомъ подобномъ учрежденіи, надлежало не только входить въ особое разсмотрѣніе подробностей предпріятія, но и соображать самыя основанія, на коихъ оно утверждается, между тѣмъ какъ основанія сіи,— при всемъ различіи частныхъ распоряженій, каждому роду предпріятія свойственныхъ, могутъ и должны быть для всѣхъ единообразны. Посему, дабы всѣмъ вообще вѣтвямъ промышленности, при благословеніи Божіемъ столь примѣтно возрастающей въ Имперіи Нашей, доставить съ одной стороны сколь можно болѣе свободы въ ея движеніи и развитіи, а съ другой — оградить ее, по возможности, отъ послѣдствій легкомыслія и необдуманной предпріимчивости, Мы признали за благо утвердить составленное и подробно въ Государственномъ Совѣтѣ разсмотрѣнное положеніе о компаніяхъ на акціяхъ."

На подлинномъ написано Собственною Его Императорскаго Величества рукою тако:

Въ Ст.-Петербургѣ. „*Быть по сему.*"
6-го Декабря 1836 года.

ПОЛОЖЕНІЕ
о компаніяхъ на акціяхъ.

I. *Общія основанія и права компаній.*

1) Компаніи на акціяхъ составляются посредствомъ соединенія извѣстнаго числа частныхъ вкладовъ, опредѣленнаго и единообразнаго размѣра, въ одинъ общій складочный капиталъ, которымъ и ограничивается кругъ дѣйствія и отвѣтственности каждой изъ нихъ.

2) Компаніи на акціяхъ могутъ имѣть предметомъ приведеніе въ дѣйствіе всякаго, несоставляющаго ни чьей исключительной собственности, общеполезнаго изобрѣтенія или предпріятія въ Области наукъ, искуствъ, художествъ, ремеслъ, мореплаванія, торговли и промышленности вообще. Но ни одна компанія на акціяхъ не можетъ быть учреждаема безъ особаго разрѣшенія Правительства.

3) Учрежденіе компаніи на акціяхъ разрѣшается, по усмотрѣнію Правительства, въ троякомъ видѣ: или 1) дается одно простое дозволеніе составить компанію, безъ присвоенія ей какихъ-либо изъятій изъ общаго порядка, или 2) предоставляются вмѣстѣ съ тѣмъ нѣкоторыя особыя преимущества, въ видѣ временныхъ изъятій изъ общихъ правилъ, какъ-то: льготы въ податяхъ и повинностяхъ и т. п., или же 3) даруется компаніи привиллегія, т. е. исключительное право дѣйствія, съ воспрещеніемъ того же предпріятія, въ теченіе извѣстнаго срока, всѣмъ другимъ.

4) Разрѣшеніе на учрежденіе компаніи, въ какомъ бы оно ни было дано видѣ, не заключаетъ въ себѣ ручательства Правительства въ успѣхѣ самаго предпріятія.

5) Всѣ вообще компаніи, въ отношеніи къ предметамъ предпріятій и способамъ исполненія, дѣлятся на два главные разряда: а) компаніи, которыхъ предпріятія, по свойству своему, требуютъ особенныхъ пособій науки или искуства, техническихъ производствъ и издержекъ на предварительное устройство заведеній, машинъ и т. п., каковы наприм. компаніи для учрежденія желѣзныхъ дорогъ, внутреннихъ водяныхъ сообщеній, водопроводовъ и проч., и б) компаніи для такихъ предпріятій или изобрѣтеній, гдѣ не предполагается сихъ особыхъ условій, или въ которыхъ доходъ начинается немедленно по составленіи складочнаго капитала, безъ предуготовительныхъ построекъ или работъ и безъ особеннаго риска въ приведеніи начинаній компаніи въ дѣйствіе,— каковы наприм. страховыя и тому подобныя заведенія.

6) Разрѣшеніе съ присвоеніемъ исключительной привиллегіи можетъ, по усмотрѣнію Правительства, даруемо быть однѣмъ компаніямъ *перваго* рода; компаніямъ *втораго* рода или даются просто дозволенія, или же предоставляются имъ какія-либо другія опредѣленныя преимущества.

7) Когда компанія пожелаетъ имѣть исключительную привиллегію для приведенія въ дѣйствіе новаго изобрѣтенія, сдѣланнаго въ Россіи или перевозимаго къ намъ изъ чужихъ краевъ: то просьбѣ о дозволеніи учредить компанію, должна предшествовать просьба о выдачѣ привиллегіи на самое изобрѣтеніе, въ порядкѣ, продолженіемъ Св. постан. о фабр., заводск. и ремес. промыш. установленномъ. Дѣйствіе сего рода привиллегіи распространяется Правительствомъ на компанію въ такомъ только случаѣ, когда она будетъ уступлена ей посредствомъ акта, на законномъ основаніи составленнаго. Посему получившій привиллегію на новое изобрѣтеніе, если по-

towi 6-go Grudnia 1836 roku wyrażono: „Zawiązywanie kompaniy akcyynych, ogólnemi prawami dozwolone, nie było dotąd opisane zasadniczemi prawidłami. Ztąd przy każdém podobném zawiązywaniu się, trzeba było, nie tylko czynić osobne rozpatrzenie szczegółów przedsięwzięcia, ale też rozważać same zasady, na których się ono gruntuje, gdy tymczasem zasady te,— obok całey rozmaitości szczególnych rozporządzeń, każdemu rodzajowi przedsięwzięcia właściwych, mogą i powinny bydź dla wszystkich jednakowe. Dla tego, ażeby wszystkim w powszechności gałęziom przemysłu, przy błogosławieństwie Boskiém tak widocznie w Cesarstwie Naszém wzrastającego, dać z jedney strony jak naywięcey swobody w jego ruchu i rozwijaniu się, a z drugiey — zabezpieczyć go, ile można, od skutków lekkomyślności i nierozważnego przedsiębierstwa, Uznaliśmy za dobre utwierdzić ułożoną i szczegółowie na Radzie Państwa rozpatrzoną ustawę o kompaniach akcyynych."

Na autentyku Własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano tak:

W St. Petersburgu. „*Ma bydź podług tego.*"
6-go Grudnia 1836 roku.

USTAWA
O Kompaniach Akcyynych.

I. *Ogólne zasady i prawa Kompanii.*

1) Kompanie akcyyne zawiązują się przez połączenie pewney liczby pojedyńczych składek, oznaczoney i jednakiey proporcyi, w jeden spólny składkowy kapitał, przez który też ogranicza się obręb każdey z nich działań i odpowiedzialności.

2) Kompanie akcyyne mogą mieć za przedmiot przyprowadzenie do skutku wszelkiego, nie stanowiącego niczyjey wyłączney własności, powszechnie pożytecznego wynalazku, albo przedsięwzięcia w okresie nauk, umiejętności, sztuk, rzemiosł, żeglugi, handlu i przemysłu w powszechności. Ale żadna kompania akcyyna nie może bydź zawiązywaną bez osobnego dozwolenia Rządu.

3) Zawiązywanie kompaniy akcyynych dozwala się podług uwagi Rządu, w trojakim kształcie: albo 1) daje się samo proste dozwolenie zawiązać kompanią bez udzielenia jey jakichkolwiek wyjątków z ogólnego porządku, albo 2) dają się przy tém niektóre szczególne prerogatywy w sposobie czasowych wyjątków zpod ogólnych prawideł, jako to: ulżenia w podatkach i powinnościach i t. p., albo też 3) nadaje się kompanii przywiley, to jest: wyłączne prawo działania, z zabronieniem tegoż przedsięwzięcia, przez ciąg pewnego okresu, wszystkim innym.

4) Dozwolenie na zawiązanie kompanii, w jakimbykolwiek była ona kształcie, nie zawiera w sobie zaręczenia Rządu, względnie powodzenia samego przedsięwzięcia.

5) Wszystkie w powszechności kompanie, co do przedmiotów przedsięwzięć i sposobów wypełnienia, dzielą się na dwa główne rzędy: a) na kompanie, których przedsięwzięcia ze swey natury potrzebują szczególnych pomocy nauki lub sztuki, technicznych processów i wydatków na pierwsze urządzenie zakładów, machin, i t. p., jak naprzykład: kompanie do założenia dróg żelaznych, wewnętrznych wodnych komunikacyy, kanałów i t. d., i b) na kompanie do takich przedsięwzięć lub wynalazków, w których się nie potrzebuje tych szczególnych warunków, albo w których dochód zaczyna się niezwłocznie po złożeniu składkowego kapitału, bez poprzedniczych zabudowań lub robót i bez szczególney ryzyki w przywiedzeniu zaczątków kompanii do skutku, — jakiemi są np. assekuracyyne i temu podobne zaprowadzenia.

6) Dozwolenie z nadaniem wyłącznego przywileju może bydź udzielone podług uwagi Rządu samym tylko kompaniom *pierwszego* rodzaju; kompaniom *drugiego* rodzaju albo się dają prosto dozwolenia, albo też zostawują się im jakiekolwiek inne oznaczone prerogatywy.

7) Jeżeli kompania zechce mieć wyłączny przywiley dla przywiedzenia do skutku nowego wynalazku, uczynionego w Rossyi, albo przenoszonego do nas z obcych krajów: wtedy prośbę o dozwolenie założenia kompanii, powinna poprzedzić prośba o wydanie przywileju na sam wynalazek, porządkiem w dalszym ciągu Połączenia postanowień o fabrycznym, zakładowym i rzemieślniczym przemyśle ustanowionym. Moc tego rodzaju przywileju Rząd rozciąga na kompanią w takiém tylko zdarzeniu, kiedy ten będzie jey ustąpiony przez akt, na prawney osnowie sporządzony. Dla tego, otrzymujący przywiley na nowy wynalazek, jeżeli będzie żądał przywieść go do skutku przez pośrednictwo kompanii już

желаетъ привести оное въ дѣйствіе посредствомъ компаніи уже существующей, или вновь для сего учреждаемой, долженъ прежде переуступить ей свою привиллегію, оставаясь за тѣмъ самъ при общихъ только правахъ учредителя компаніи или простаго акціонера.

8) Компаніи учреждаются, смотря по свойству предпріятія, или на неопредѣленное время, или на извѣстный срокъ, въ частныхъ ихъ уставахъ именно означенный. Но особыя преимущества и исключительныя привиллегіи предоставляются компаніямъ всегда не иначе, какъ на срокъ, опредѣленіе коего зависитъ также отъ свойства предпріятія, отъ важности сопряженныхъ съ нимъ предварительныхъ издержекъ, отъ большаго или меньшаго риска въ успѣхѣ, и проч. Само собою впрочемъ разумѣется: а) что если цѣль компаніи есть приведеніе въ дѣйствіе какого-либо новаго изобрѣтенія, то даруемая ей привиллегія на исключительное право дѣйствія, не можетъ быть долѣе срока привиллегіи, выданной или переуступленной въ пользу компаніи на самое изобрѣтеніе; б) что дальнѣйшее существованіе компаніи и послѣ сего срока не воспрещается; но только безъ исключительной уже привиллегіи, и в) что если, по частному уставу компаніи, самое существованіе ея ограничено извѣстнымъ срокомъ, то, по миновании онаго, общему собранію акціонеровъ не запрещается испрашивать разрѣшенія Правительства и на дальнѣйшее оставленіе компаніи въ ея дѣйствіи, на опредѣленное или неопредѣленное время.

9) Дарованная компаніи исключительная привиллегія, по истеченіи срока оной, ни возобновляема, ни продолжаема быть не можетъ.

10) Каждая компанія должна быть учреждаема подъ опредѣлительнымъ именованіемъ, отъ предметовъ или свойства ея предпріятія заимствованнымъ.

11) Компанія на акціяхъ, предметъ которой есть предпріятіе собственно торговое, или относящееся къ фабричной и заводской промышленности, обязана снабжать себя ежегодно, соотвѣтственно складочному капиталу своему, установленнымъ торговымъ свидѣтельствомъ. Отъ взятія онаго изъемлются тѣ только изъ означенныхъ компаній, которыя въ своемъ родѣ будутъ *первыя*, учреждены въ Россіи, когда имъ при томъ не предоставляется ни исключительной привиллегіи, ни другихъ какихъ-либо преимуществъ.

12) Если компанія имѣетъ предметомъ учрежденіе такихъ заведеній, коихъ близость можетъ причинить вредъ сосѣдственнымъ зданіямъ или жителямъ, то заведенія сего рода дозволяются единственно съ тѣми ограниченіями и предосторожностями, какія содержатся уже въ законахъ, или впредь постановлены будутъ, на счетъ размѣщенія и устройства въ городахъ частныхъ заводовъ, мануфактурныхъ, фабричныхъ и другихъ заведеній.

13) Компаніи, коихъ предметъ представляется явно несбыточнымъ или противенъ законамъ, нравственности, доброй вѣрѣ въ торговлѣ и общественному порядку, или наконецъ соединенъ съ важнымъ ущербомъ государственнымъ доходамъ, либо съ вредомъ для промышленности, — вовсе къ учрежденію не допускаются.

14) Компанія, получившая исключительную привиллегію, не въ правѣ вступать въ товарищество съ другою компаніею на акціяхъ, или уступать ей свою привиллегію, безъ особеннаго на то дозволенія Правительства.

15) Компанія, которой правила единожды утверждены Правительствомъ, не можетъ простирать дѣйствій своихъ далѣе предназначенныхъ ей предѣловъ и не можетъ также допускать никакихъ въ правилахъ своихъ перемѣнъ безъ новаго отъ Правительства разрѣшенія, кромѣ однако же тѣхъ статей, относящихся къ подробностямъ дѣлопроизводства и проч., которыя частнымъ ея уставомъ именно дозволено будетъ измѣнять, по ближайшимъ указаніямъ опыта, самому правленію компаніи, или общему собранію ея акціонеровъ.

16) Если въ срокъ, опредѣленный частнымъ уставомъ компаніи для подписокъ и взноса вкладовъ (ст. 28), акціи не всѣ будутъ разобраны, или деньги, слѣдующія къ уплатѣ въ тотъ срокъ, не всѣ сполна внесены, а учредители не пожелаютъ и уставомъ не будутъ обязаны принять оставшіяся акціи на себя: то компанія признается несостоявшеюся и привиллегія, если таковая была выдана, уничтоженною. Изъ сего изъемлются однако тѣ случаи, когда, по общему согласію акціонеровъ, признано будетъ возможнымъ или ограничиться дѣйствительно собраннымъ капиталомъ, или, въ соразмѣрность съ онымъ, уменьшить самое предпріятіе: то и другое допускается впрочемъ не иначе, какъ съ новаго разрѣшенія Правительства.

istniejącey, albo nowo dla tego zawiązującey się, powinien pierwiey przelać jey swój przywiley, pozostając sam potém przy ogólnych tylko prawach założyciela kompanii, albo prostego akcyonisty.

8) Kompanie zakładają się, uważając podług natury przedsięwzięcia, albo na czas nieograniczony, albo na pewny okres, w szczególnych ich ustawach imiennie oznaczony. Lecz szczególne prerogatywy i wyłączne przywileje dają się kompaniom zawsze nie inaczey, jak na termin, którego oznaczenie zależy także od natury przedsięwzięcia, od wielkości połączonych z niém poprzedniczych wydatków, od większey lub mnieyszey niepewności w powodzeniu i t. d. Zresztą samo przez się wypada: a) jeżeli kompania ma na celu przyprowadzenie do skutku jakiegokolwiek nowego wynalazku, tedy nadany jey przywiley na wyłączne prawo działania, nie może przechodzić terminu przywileju, wydanego, albo ustąpionego na rzecz kompanii na sam wynalazek; b) że dalszego istnienia kompanii i po upływie tego terminu nie wzbrania się, ale tylko bez wyłącznego już przywileju, i c) iż jeżeli podług szczególnych warunków kompanii samo jey istnienie zakreślone pewnym terminem, tedy po jego upłynieniu, ogólnemu zebraniu akcyonistów nie zabrania się prosić u Rządu pozwolenia i na dalsze zostawienie kompanii w jey czynności na czas nieograniczony.

9) Darowany kompanii wyłączny przywiley, po upływie jego terminu, ani odnawianym, ani przedłużanym bydź nie może.

10) Każda kompania powinna bydź zakładaną pod oznaczoném nazwaniem, wziętém od przedmiotów, albo natury jey przedsięwzięcia.

11) Kompania na akcyach, którey przedmiotem jest przedsięwzięcie właściwie handlowe, albo odnoszące się do fabrycznego przemysłu, obowiązana jest wziąć, dla siebie co rok odpowiednie składkowemu swojemu kapitałowi, ustanowione handlowe świadectwo. Od brania jego wyłączają się te tylko z pomienionych kompanij, które w swym rodzaju będą pierwsze, zawiązane w Rossyi, kiedy im przy tém nie nadaje się ani wyłącznego przywileju, ani innych jakichkolwiek prerogatyw.

12) Jeżeli kompania ma za przedmiot zaprowadzenie takich zakładów, których blizkość może przyczynić szkodę sąsiednim budowlom albo mieszkańcom, tedy zakłady tego rodzaju dozwalają się jedynie z temi ograniczeniami i zastrzeżeniami, jakie są już w prawach objęte, lub na czas przyszły ustanowione będą, względem pomieszczenia i urządzenia w miastach zaprowadzeń prywatnych; rękodzielniczych, fabrycznych i innych zakładów.

13) Kompanie, których przedmiot zdaje się niepodobnym do uskutecznienia, albo jest przeciwny prawom, moralności, dobrey wierze w handlu i towarzyskiemu porządkowi, albo nakoniec połączony z wielkim uszczerbkiem dochodów Państwa, lub też ze szkodą przemysłu, — zupełnie do zawiązania nie dopuszczają się.

14) Kompania, która otrzymała wyłączny przywiley, nie ma prawa stowarzyszać się z inną kompanią akcyyną, albo ustępować jey swego przywileju, bez szczególnego na to dozwolenia Rządu.

15) Kompania, którey prawidła raz przez Rząd zatwierdzone, nie może rozszerzać działań swych za obręb zakreślonych jey granic i nie może także czynić żadnych w swoich prawidłach odmian bez nowego ze strony Rządu dozwolenia, oprócz jednakoż artykułów, odnoszących się do szczegułów toku interessów i t. d., które, przez szczególne jey ustawy, wyraźnie dozwoloném będzie odmieniać, podług nayblizszych wskazań doświadczenia, samey administracyi kompanii, albo ogólnego zebrania jey akcyonistów.

16) Jeżeli w terminie, zakreślonym przez szczególne ustawy kompanii dla subskrypcyi i wniesienia składek (art. 28), nie wszystkie akcye będą rozebrane, albo pieniądze, mające się wypłacić w tym terminie, nie wszystkie zupełnie zostaną wniesione, a założyciele nie zechcą i ustawami nie będą zobowiązani wziąć na siebie pozostałych akcyy, tedy kompania uznaje się za niebyłą, i przywileje, jeżeli takowe były wydane, za nieważne. Od tego jednakże wyłączają się zdarzenia, kiedy za ogólném zgodzeniem się akcyonistów, uznaném będzie rzeczą można, albo się ograniczyć na rzeczywiście zebranym kapitale, albo, w stosunku do niego zmnieyszyć samo przedsięwzięcie: zresztą to i owo dozwala się nie inaczey, jak za nowém dozwoleniem Rządu.

17) Существованіе компаній, единожды воспріявшихъ уже свое дѣйствіе, какъ привиллегированныхъ или съ особыми преимуществами, такъ и получившихъ одно дозволеніе, прекращается или истеченіемъ опредѣленнаго въ частномъ уставѣ срока, когда не будетъ противнаго тому приговора общаго собранія акціонеровъ (ст. 8), или же и до милованія сего срока, когда по приговору общаго собранія акціонеровъ признано будетъ невозможнымъ или не нужнымъ продолжать долѣе предпріятія компаніи, а обязательства, принятыя ею предъ публикою или частными лицами, по свойству своему, не воспрепятствуютъ ея закрытію.

18) Въ случаѣ закрытія Компаніи, дарованныя ей преимущества, или исключительная привиллегія, прекращаются вмѣстѣ съ ея уничтоженіемъ, хотя бы впрочемъ срокъ ихъ еще и не миновалъ; но дѣйствіе привиллегіи и преимуществъ прекращается и до истеченія ихъ срока неприведеніемъ предпріятія компаніи въ дѣйствіе въ опредѣленное для того уставомъ ея время (ст. 21), если впрочемъ доказано будетъ, что въ томъ была очевидная и неподлежащая никакому сомнѣнію вина самой компаніи, и если окажется невозможнымъ дать ей отсрочку безъ общественнаго вреда, или безъ нарушенія правъ третьяго лица.

19) Во всѣхъ означенныхъ случаяхъ прекращенія привиллегій и преимуществъ, или закрытія компаніи (ст. 16, 17 и 18), формальное обнародованіе дѣлается, по представленію подлежащаго Министерства или Главнаго Управленія, чрезъ Правительствующій Сенатъ, а сверхъ сего сама компанія публикуетъ о томъ въ вѣдомостяхъ, для свѣдѣнія акціонеровъ и другихъ лицъ, имѣющихъ какое либо въ дѣлахъ ея участіе. (*Продолженіе впредь.*)

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ внесенное по Высочайшему повелѣнію представленіе Министра Финансовъ по частному дѣлу, изъ коего возникъ вопросъ: какъ поступать въ тѣхъ случаяхъ, когда дворянское имѣніе будетъ завѣщано лицу, неимѣющему права владѣть онымъ? въ разрѣшеніе сего вопроса *мнѣніемъ положилъ*: 1.) Въ дополненіе къ изъятіямъ, кои въ ст. 645 Свода Зак. Гражд. (т. X.) означены, постановить, что завѣщавать недвижимыя дворянскія имѣнія лицамъ, неимѣющимъ права владѣть оными, отнынѣ впредь запрещается. 2.) Сіе запрещеніе, какъ вновь постановляемое, не можетъ имѣть обратнаго дѣйствія на завѣщанія, уже воспріявшія донынѣ законную ихъ силу по смерти завѣщателей. 3.) По завѣщаніямъ сего рода, вошедшимъ уже въ законную силу, имѣнія завѣщанныя должны поступать въ вѣдомство Дворянскихъ Опекъ и отъ нихъ должны быть обращаемы въ продажу по вольнымъ цѣнамъ, но не прежде, какъ по истеченіи двухгодичнаго срока, для предъявленія споровъ вообще по завѣщаніямъ въ Ст. 671 Свода Гражд. Зак. положеннаго; вырученный же за оныя капиталъ, такъ какъ собранные во время управленія доходы, опеки имѣютъ отдавать наслѣдникамъ, въ завѣщаніи означеннымъ. Само собою впрочемъ разумѣется, что если въ теченіи двухгодичнаго срока возникнетъ споръ и по оному послѣдуетъ судебное разбирательство: то продажа останавливается до окончательнаго рѣшенія. На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано: *Быть по сему*. Въ Царскомъ Селѣ, 4-го Ноября 1836.

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената о изобличенныхъ въ пристанодержательствѣ дезертировъ помѣщичьихъ крестьянахъ, приговоренныхъ къ отдачѣ въ военную службу, но оказавшихся къ оной неспособными, *мнѣніемъ положилъ.* 1.) Статью 412 Свода Зак. Угол. (т. XV. въ продолженіи), замѣнить слѣдующею: За водвореніе дезертира или бѣглаго, съ помѣщиковъ, вмѣсто поставки рекрута натурою, взыскивается по двѣ тысячи рублей ассигнаціями. Но сіе взысканіе должно быть налагаемо въ такомъ только случаѣ, когда помѣщикъ самъ имѣетъ пребываніе въ томъ селеніи, гдѣ дезертиръ или бѣглецъ будутъ водворены. Тому же взысканію двухъ тысячь рублей ассигнаціями подвергается управляющій деревнею, гдѣ допущенъ будетъ къ водворенію дезертиръ, если сей управляющій принадлежитъ къ состоянію, изъятому по закону отъ тѣлеснаго наказанія, въ противномъ случаѣ онъ подвергается наказанію плетьми и отдачѣ въ военную службу, или, по неспособности къ оной, ссылкѣ въ Сибирь на поселеніе. 2.) Силу сей, такимъ образомъ измѣненной статьи 412-й, распространить, согласно опредѣленію Правительствующаго Сената, на всѣ тѣ случаи, когда приста-

17) Istnienie kompanij, które raz już rozpoczęły swe działanie, tak uprzywilejowanych albo z osobnemi prerogatywami, jako i tych, które otrzymały samo dozwolenie, ustaje albo z upłynieniem terminu, w szczególnych ustawach zakreślonym, jeżeli nie będzie przeciwnego temu postanowieniu ogólnego zebrania akcyonistów (art. 8), lub też i przed upływem tego terminu, jeżeli przez postanowienie ogólnego zebrania akcyonistów, uznano będzie rzeczą niepodobną albo niepotrzebną utrzymywać daley przedsięwzięcie kompanii, a zobowiązania przez nią przyjęte względem publiczności albo osób prywatnych, podług swey natury, nie przeszkadzają do jey rozwiązania.

18) W zdarzeniu rozwiązania się kompanii, dane jey prerogatywy, albo wyłączny przywiley, ustają razem z jey zamknięciem, chociażby zresztą termin ich jeszcze nie upłynął; ale moc przywileju i prerogatyw ustaje i przed upływem ich terminu przez nieprzywiedzenie przedsięwzięcia kompanii do skutku w zakreślonym do tego w jey ustawach czasie (art. 21), jeżeli z resztą będzie dowiedziono, że w tém była widoczna i nieulegająca żadney wątpliwości wina samey kompanii, i jeżeli się okaże rzeczą niepodobną pozwolić na przedłużenie jey terminu bez towarzyskiey szkody, lub bez naruszenia praw trzeciey osoby.

19) We wszystkich wyżey opisanych zdarzeniach ustania przywileju i prerogatyw, albo rozwiązania kompanii (art. 16, 17 i 18), formalne obwieszczenie czyni się po przedstawieniu właściwego Ministeryum albo Głównego Zarządu, przez Rządzący Senat, a prócz tego sama kompania ogłasza o tém w gazetach, dla wiadomości akcyonistów i innych osób, mających jakiekolwiek bądź w ich interesach uczęstnictwo.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

— Rada Państwa, na Departamencie Práw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy podane za Naywyższym rozkazem przedstawienie Ministra Skarbu w prywatney sprawie, z którey wynikło zapytanie: jak postępować w tych zdarzeniach, kiedy dworzański majątek będzie testamentem zapisany osobie, niemającey prawa nim władania? na rozwiązanie tego zapytania *przez opinią zamierzyła*: 1) Na dopełnienie wyjątków, które w 645 art. Połączenia Praw Cywilnych (T. X) są opisane, postanowić, że zapisywać nieruchome dworzańskie majątki osobom, niemającym prawa niemi władania, odtąd na przyszłość zabrania się. 2) To zabronienie, jako nowo ustanowione, nie może mieć wstecznego działania na testamenta, które już dotąd przyjęły prawną moc swoję po śmierci testatorów. 3) Podług zapisów tego rodzaju, weszłych już w moc prawną, majątki testamentem zapisane powinny wchodzić do wiedzy Dworzańskich Opiek, a przez nie, powinny bydź wystawione na przedaż za wolne ceny, lecz nie pierwiey, jak po upływie dwóletniego terminu, dla wykrycia sporów w powszechności względem testamentów w art. 671 Połączenia Praw Cywilnych ustanowionego; uzyskany zaś za nie kapitał, równie jak i zebrane w czasie administracyi dochody, opieki mają oddawać sukcessorom, w testamencie wyrażonym. Zresztą samo z siebie wypada, iż jeżeli w przeciągu dwóletniego terminu wyniknie spór, i z niego wytoczy się sądowe rozpoznanie, tedy przedaż odkłada się do ostatecznego wyroku. Na autentyku Własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano: „*Ma bydź podług tego.*" W Carskiém Siole, 4 go Listopada 1836 roku.

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu o przekonanych w przechowywaniu zbiegów obywatelskich włościanach, osądzonych na oddanie do służby woyskowey, lecz którzy się nie okażą zdolnymi do niey, *przez Opinią postanowiła*: 1) Artykuł 412 Połączenia Praw Kryminalnych (T. XV w dalszym ciągu), zamienić następującym: Za przechowywanie dezertera lub zbiega, od obywateli, zamiast dania rekruta w naturze, uzyskuje się po dwa tysiące rubli assygnacyami. Lecz to uzyskanie powinno bydź czynione w takiém tylko zdarzeniu kiedy obywatel sam mieszka w tey wsi, gdzie dezerter albo zbieg będą zamieszkali. Temuż uzyskaniu dwóch tysięcy rubli assygnacyami ulega zarządzający wsią, gdzie dezerterowi będzie dozwolono zamieszkanie, jeżeli ten zarządzający należy do stanu, wyjętego prawami zpod kary cielesney; w razie przeciwnym ulega on ukaraniu pletniami i oddaniu do służby woyskowey, albo na przypadek niezdolności do niey, zesłaniu do Syberyi na zaludnienie. 2) Moc tego, w taki sposob odmienionego 412 artykułu, rozciągnąć zgodnie z postanowieniem Rządzącego Senatu, na wszystkie te zdarzenia, kiedy przechowujący, skazany na oddanie do służby woyskowey, okaże się do niey niezdolnym, zsyłając go, na istotney osnowie pomienio-

нодержатель, приговоренный по суду къ отдачѣ въ военную службу, окажется къ оной неспособнымъ, ссылая его, на точномъ основаніи означенной статьи, въ Сибирь на поселеніе; сообразно чему пополнить 410 и 414 статьи Свода Зак. Угол. (въ продолженіи). На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано: *Быть по сему.* Въ С. Петербургѣ 25-го Ноября 1836.

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, что уставовъ и учрежденій Горнаго управленія 22-ю статьею, повинность исправленія дорогъ и мостовъ внутри заводскихъ округъ, ведущихъ къ губернскимъ и уѣзднымъ городамъ, гдѣ и почта по онымъ проходитъ, равно находящихся внѣ заводскихъ округъ, возложена на заводскихъ людей. Онъ Министръ находя съ своей стороны, что означенная повинность, возложенная 770-ю ст. проекта горнаго положенія, Высочайше утвержденнаго 6 Іюля 1806 года, на крестьянъ приписныхъ и другихъ, не можетъ съ уничтоженіемъ приписныхъ крестьянъ быть обращена на заводскихъ людей, т. е. мастеровыхъ и непремѣнныхъ работниковъ, постоянно занятыхъ заводскими работами, а должна остаться на обязанности тѣхъ, которые несли оную прежде, т. е. бывшихъ приписныхъ и другихъ крестьянъ, входилъ по сему предмету въ Государственный Совѣтъ съ представленіемъ. Государственый Совѣтъ, въ соединенныхъ Департаментахъ Экономіи и Военномъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ сіе представленіе и находя, что къ исправленію означенныхъ во 2-мъ пунктѣ ст. 22-й, Св. Уст. и Учреж. Горнаго управленія, дорогъ и мостовъ неудобно привлекать мастеровыхъ и рабочихъ, находящихся при казенныхъ Горныхъ заводахъ, и что повинность сія должна остаться на обязанности тѣхъ, кто и прежде отправлялъ ее, т. е. на бывшихъ приписныхъ крестьянахъ, *положилъ*: пунктъ 2-й, ст. 22-й Св. Уставовъ и Учреж. Гор. управленія тома VII пояснить тѣмъ, что исправленіе дорогъ и мостовъ внутри заводскихъ округъ, ведущихъ къ губернскому и уѣздному городу, гдѣ и почта по онымъ проходитъ, равно дорогъ и мостовъ внѣ заводскихъ округъ, ведущихъ къ Горнымъ городамъ и селеніямъ при заводахъ, рудникахъ и пристаняхъ, должно быть производимо бывшими приписными, а нынѣ казенными, и другими крестьянами, по уравнительной между ними раскладкѣ. Сіе мнѣніе Государственнаго Совѣта, въ 16-й день минувшаго Ноября удостоено Высочайшаго утвержденія. (*С. В.*)

nego artykułu, do Syberyi na zaludnienie, z czém zgodnie dopełnić 410 i 414 art. Połączenia Praw Kryminalnych (w dalszym ciągu). Na autentyku własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano: *Ma bydź podług tego.* W S. Petersburgu 25-go Listopada 1836 roku.

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, że 22-m artykułem ustaw i urządzeń Zarządu Górniczego, powinność reparacyi dróg i mostow wewnątrz fabrycznych okręgów, wiodących do miast Gubernialnych i Powiatowych, gdzie i poczta po nich chodzi, również znaydujących się za obrębem fabrycznych okręgów, włożony jest na ludzi fabrycznych. Tenże P. Minister znaydując ze swey strony, że pomieniona powinność, włożona 770-m art. projektu Ustawy Górniczey, Naywyżey zatwierdzoney 6-go Lipca 1806 roku, na włościan przypisnych i innych, nie może za zniesieniem włościan przypisnych bydź zwróconą na ludzi fabrycznych, to jest: rzemieślników i ciągłych robotników, stale zajętych robotami fabrycznemi, ale powinna pozostać obowiązkiem tych, którzy ją dawniey wykonywali, to jest: byłych przypisnych i innych włościan, czynił w tey rzeczy przedstawienie do Rady Państwa. Rada Państwa, na połączonych Departamentach Ekonomii i Woyskowym i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy to przedstawienie i znaydując, że do reperacyi opisanych w 2-m punkcie 22 art. Połączenia Ustaw i Urządzeń Zarządów Górniczych, dróg i mostow, niedogodnie jest odrywać rzemieślników i robotników, przy Skarbowych Górniczych fabrykach znaydujących się, i że powinność ta powinna pozostać obowiązkiem tych, którzy ją i pierwiey wykonywali, to jest: byli przypiśni włościanie, *postanowiła*: 2-gi punkt, 22-go artykułu Połączenia Ustaw i Urządzeń Górniczych Zarządów tomu VII objaśnić tak, że reparacya dróg i mostów, wewnątrz fabrycznych okręgów, wiodących do miasta Gubernialnego i Powiatowego, gdzie i poczta po nich chodzi, również dróg i mostów za obrębem fabrycznych okręgów, wiodących do miast i wiosek Górniczych przy fabrykach, kopalniach i przystaniach, powinna bydź wykonywaną przez byłych przypisnych, teraz skarbowych, i innych włościan, podług równego pomiędzy niemi rozkładu. Ta Opinia Rady Państwa, dnia 16-go zeszłego Listopada Naywyżey została zatwierdzoną. (*G. S.*)

Варшава, 28-го Января.

Е. Высоко-Преосвящ. Архіепископъ Варшавскій для испрошенія себѣ и всему Христіанству Божіей милости, во всей Архідіэцезіи во время Великаго Поста, предписалъ сорока-часовое молебствіе, которое будетъ совершаться во всѣхъ Варшавскихъ костёлахъ.

— Энтомологическое общество въ Парижѣ, справедливо оцѣняя познанія Г. Антонія *Ваги*, учителя Варшавской Гимназіи на Лешнѣ, наименовало его въ исходѣ пр. года, своимъ членомъ.

— Администраціонный Совѣтъ далъ 10 лѣтнюю привиллегію, Генриху *Анзельму* Прусскому уроженцу, на изобрѣтенное имъ средство приготовлять всякаго рода хлѣбную солому такъ, что она становится эластическою, и теряя обыкновенную свою хрупкость, съ успѣхомъ можетъ замѣнять щетину для матрацовъ и проч.

— Со времени появленія холеры въ Варшавѣ т. е. съ 11 Ноября 1836, заболѣло лицъ обоего пола 50, изъ нихъ умерло 27, выздоровѣло 22, остается больныхъ 1. (*G. C.*)

Warszawa, dnia 28 Stycznia.

JW. JX. Arcybiskup Warszawski, dla uproszenia sobie i wiernym Chrystusowym łask potrzebnych od Boga, zarządził w całey archidyecezyi na czas wielkiego postu, czterdziesto godzinne nabożeństwo, które w kościołach warszawskich odbywać się będzie.

—Towarzystwo Entomologiczne w Paryżu, ceniąc sprawiedliwie naukę Pana Antoniego *Wagi*, Professora przy tuteyszém Gimnazyum Warszawskiém na Lesznie, mianowało go ku końcowi r. z. członkiem swoim.

— Rada Administracyyna udzieliła na lat 10, Henrykowi *Anzelm*, obywatelowi z Pruss, list przyznania wynalazku na przyrządzanie każdego gatunku słomy zbożowey, tak, iż staje się elastyczną, a tracąc swoję naturalną kruchość, zastępuje doskonale włosy końskie na wyściołki.

— Od czasu zjawienia się cholery w Warszawie, to jest od dnia 11 (23) Listopada 1836 r. zachorowało oboјey płci osób 50, z tych umarło 27, wyzdrowiało 22, pozostaje chora 1. (*G. C.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 25-го Января.

Въ здѣшней столицѣ 18-го ч. с. м. происходило ежегодно возобновляемое въ сей день такъ названное Орденское и Коронаціонное празднество. Король съ фамиліею находился на молебствіи, потомъ кавалеры разныхъ Прусскихъ орденовъ обѣдали у Его Велич., который наименовалъ новыхъ кавалеровъ, именно: 2 ордена Краснаго Орла 1-й степени съ дубовымъ вѣнкомъ, 6 тогожъ ордена 2-й степени со звѣздою и вѣнкомъ, 3 сегожъ ордена со звѣздою безъ вѣнка, (между сими Императорско-Россійскаго Дѣйст. Стат. Совѣт. *Киселевскаго*), 15 тогожъ ордена 2-й степени съ вѣнкомъ, 36 тогожъ ордена 3-й степени получило бантъ (между прочими *Завадскій* Совѣтникъ Регентства въ Лигницѣ), 48 тогожъ ордена и тойже степени съ бантомъ, 10 тогожъ ордена и тойже степени безъ банта, 158 тогожъ ордена 4 степени, 31 ордена Св. Іоана и 109 особъ получило общій почетный знакъ.

— По Королевскому повелѣнію, пятый Сеймъ Сак-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, dnia 25 Stycznia.

Dnia 18 b. m. odbył się w tuteyszey stolicy corocznie wznawiany w tym dniu tak zwany obchód orderowy i koronacyyny. Król Jmć i Rodzina jego znaydowali się na nabożeństwie, po czém Kawalerowie wszelkich orderów pruskich byli na obiedzie u Monarchy, który mianował nowych Kawalerów, jako to: 2 orderu Orła Czerwonego 1-szey klassy z wieńcem dębowym, 6 tegoż orderu 2-giey klassy z gwiazdą i wieńcem, 3 tegoż orderu z gwiazdą bez wieńca, (między niemi jest Cesarsko-Rossyyski Rzeczywisty Radźca Stanu *Kisielewski*), 15 tegoż orderu 2-giey klassy z wieńcem, 36 tegoż orderu 3-ciey klassy otrzymało kokardę (między niemi *Zawadzki*, Radźca Regencyi w Lignicy), 48 tegoż orderu i teyże klassy z kokardą, 10 tegoż orderu i teyże klassy bez kokardy, 158 tegoż orderu 4-tey klassy, 31 orderu S. Jana i 109 osób otrzymało znak powszechny honorowy.

— Stosownie do rozkazu Króla Jmci, piąty Seym

сонской провинціи начнется 29-го ч. с. м. Сеймовымъ Маршаломъ наименованъ Графъ *Штольбергъ-Вернигероде*, а заступающимъ его мѣсто Ландратъ *Крозигъ* изъ Пеплица. Королевскій Сеймовый Коммисаръ Тайный Государ. Министръ *Клевицъ* 26-го ч. с. м. отправится изъ Магдебурга въ Мерсебургъ для открытія Сейма.

Познань, 25-го Января.

Познанско-Гнезенскій Архіепископъ Аббатъ *Дунинъ*, назначилъ награду за наилучшую рѣчь: „*О началахъ конференцій Декановъ и какимъ образомъ онѣ должны быть составляемы*;“ также другую за лучшее изъясненіе вопроса: „*Какимъ образомъ долженъ быть преподаваемъ въ училищахъ законъ божій.*“ Разсужденія могутъ быть написаны на польскомъ или латинскомъ языкахъ. (*G. C.*)

Австрія.

Вѣна, 21-го Января.

14-го ч., Австрійскій кабинетный, Англійскій и Французскій курьеры посольства, отправились отсюда въ Ст. Петербургъ.

— Увѣдомляютъ изъ Венгріи, что предпринятыя мѣры противу разбойничьей шайки *Собри*, не имѣли еще желаемаго успѣха. До сихъ поръ задержанъ только одинъ изъ членовъ сей шайки, который преступленія свои искупилъ смертію. (*A.P.S.Z.*)

Франція.

Парижъ, 20-го Января.

Въ нынѣшнемъ засѣданіи Палатъ будетъ предложено 40 различныхъ проектовъ закона, и между прочимъ о желѣзныхъ дорогахъ.

— Стража въ Люксембургскомъ дворцѣ усилена, изъ чего заключаютъ, что въ Судѣ Перовъ вскорѣ начнется дѣло преступника *Менье.*

— Въ Каэнѣ собрался комитетъ для разсмотрѣнія плана, на счетъ проведенія канала отъ сего города до моря. Проектъ для таковаго предпріятія представленъ будетъ Палатамъ для пріобрѣтенія законной силы.

— Письмо изъ Тулона отъ 14 ч. с. м. сообщаетъ: „13 полковъ пѣхоты, 10 батарей артиллеріи, значительный корпусъ инженеровъ, 2,000 конницы и 3 баталіона Африканскихъ стрѣлковъ, назначено для второй экспедиціи противу Константины. Все это войско составлять будетъ болѣе 25,000 чел. Имена Генераловъ, которые будутъ командовать въ сей экспедиціи еще не извѣстны. Генералъ-Поручикъ *Кубіе* прибылъ сюда вчера на пароходѣ *Phare*, и тотчасъ отправился въ Парижъ. Сынъ Маршала *Даву* въ качествѣ путешественника, вступитъ на фрегатъ *Artemisia*, который черезъ два дня отправляется отсюда, для совершенія путешествія моремъ во кругъ свѣта.

— Испанская Королева Правительница объявила Мексиканскому Посланнику благодарность за пожертвованіе въ пользу жителей города Бильбао 20,000 реаловъ.

— Между рѣчами, произнесенными предъ Судомъ присяжныхъ защитителями Страсбургскихъ подсудимыхъ, наиболѣе произвела впечатлѣнія рѣчь Г. *Паркена* въ защиту его брата, и Г-на *Баррота* въ пользу Полковника *Водре.*

— Шесть воспитанниковъ, которые задержаны въ Франкфуртѣ по случаю происшествій 1833 г. и приговорены къ заключенію на всю жизнь, и которые бѣжали изъ тюрьмы, прибыли въ Мецъ и отправятся въ Америку.

21-го Января.

Президентъ Палаты Депутатовъ такъ нездоровъ, что по предписанію своего врача, въ продолженіе нѣсколькихъ дней не можетъ заниматься никакимъ дѣломъ.

— Генеральный штабъ назначеннаго въ Константину экспедиціоннаго войска, говорятъ будетъ составленъ въ слѣдующемъ порядкѣ: Начальствующій Командиръ Герцогъ *Орлеанскій*; старшій Генералъ, Генералъ-Лейтенантъ *Шрамъ*; Командиръ 1-й дивизіи, Генералъ-Лейтенантъ *Дамремонъ*; Командиръ 2-й дивизіи Генералъ *Ашаръ*; Командиръ 3-й дивизіи Генералъ-Лейтенантъ *Бюжо*; Командиръ конницы Генералъ *Марбо*; бригадные Командиры, Генералы *Трецель*, *Рульеръ*, *Дюрошере*, *Перрего* и проч.; Командиръ артиллеріи, Генералъ *Гуржо*; Командиръ инженернаго корпуса Генералъ *Лами.*

— Легитимистическій журналъ *la France* сегодня, какъ въ день кончины *Людвика XVI*, вышелъ съ траурною каймою.

22-го Января.

Король давалъ вчера приватную аудіенцію Маршалу *Жерару* и Графу *Аргу.*

— Г. *Дюпенъ* заболѣлъ, но сегодня ему уже лучше, и вѣроятно въ будущемъ засѣданіи Палаты Де-

prowincyi Saskiey rozpocznie się dnia 29 b. m. Marszałkiem seymowym mianowany został Hrabia *Stolberg-Wernigerode*, a zastępcą jego Radźca Ziemiański *Krosigh* z Pöplitz. Królewski Kommissarz seymowy, Tayny Minister Stanu *Klewiz*, wyjedzie dnia 26 b. m. z Magdeburga do Merseburga na zagajenie Seymu. (*D.P.*)

Poznań, 25-go Stycznia.

Arcybiskup poznańsko-gnieźnieński, Xiądz *Dunin*, wyznaczył nagrodę za naylepsze pismo: „*O początkach konfenrencyy Dziekanów i sposobie, w jakim je odbywać trzeba*;“ tudzież drugą za naydokładnieysze objaśnienie pytania: „*Jakim sposobem nauka Religii w szkołach dawana bydź powinna.*“ Rozprawy mogą bydź albo po polsku albo w łacińskim języku pisane. (*G.C.*)

Austrya.

Wiedeń, dnia 21 Stycznia.

Dnia 14 t. m., Austryacki goniec gabinetowy, także Angielski i Francuzki gońcy poselstwa, wyjechali ztąd do Petersburga.

— Donoszą z Węgier, iż śrzodki przedsięwzięte przeciwko bandy rozboyniczey *Sobriego*, nie miały jeszcze żądanych skutków. Dotąd ujęto tylko jednego członka tey bandy, który zbrodnie swe śmiercią przypłacił. (*A.P.S.Z.*)

Francya.

Paryż, dnia 20-go Stycznia.

Na teraźnieyszém posiedzeniu Izb, będzie przełożonych 40 rozmaitych projektów do prawa, między któremi tyczące się kolei żelaznych.

— Warta w pałacu Luxemburskim została wzmocniona, zkąd wnoszą, że w Sądzie Parów rozpocznie się niezadługo sprawa zbrodniarza *Meunier.*

— W Caen zebrał się komitet zajęty rozpoznaniem planu, aby poprowadzić kanał od tego miasta aż do morza. Projekt do takowego przedsięwzięcia będzie przedstawiony Izbom dla otrzymania mocy prawney.

— List z Tulonu pod d. 14 b. m. wyraża: „13 półków piechoty, 10 bateryj artyleryi, liczny korpus inżynierów, 2,000 jazdy i 3 baliony strzelców afrykańskich, przeznaczono do drugiey wyprawy przeciw Konstantynie. Całe to woysko wynosić będzie przeszło 25,000 ludzi. Niewiadome są jeszcze nazwiska Jenerałów, którzy dowodzić będą w tey wyprawie. Jenerał-Porucznik *Cubières* przybył tu wczora na statku parowym *Phare*, i natychmiast pojechał do Paryża. Syn Marszałka *Davoust* wsiądzie jako podróżny na pokład fregaty *Artemisia*, która pojutrze ztąd wypłynie celem przedsięwzięcia żeglugi około świata.“

— Królowa Regentka Hiszpańska oświadczyła Posłowi Mexykańskiemu wdzięczność swoję za to, iż dla mieszkańców miasta Bilbao ofiarował teraz 20,000 realów.

— Pomiędzy mowami, które obrońcy oskarżonych Strażburskich mieli przed Sądem Przysięgłych, naywiększe wrażenie sprawiła mowa Pana *Parquin* za bratem swoim, i Pana *Barrot* za Półkownikiem *Vaudrey.*

— Sześciu uczniów, którzy za wypadki r. 1833 uwięzieni byli w Frankforcie i skazani na areszt na całe życie, a którzy niedawno zbiegli z więzienia, przybyli do Metz i mają się udać do Ameryki.

Dnia 21.

Prezydent Izby Deputowanych tak jest niezdrów, iż podług przepisów swojego lekarza, przez dni kilka nie może się zaymować interessami.

— Mówią, że Sztab-Jeneralny przeznaczonego na wyprawę do Konstantyny woyska, złożony będzie z następujących osób: Naczelny dowódca Xiążę *Orleans*; Naczelny Jenerał, Jenerał-Porucznik *Schramm*; dowódca 1-ey dywizyi, Jenerał-Porucznik *Damremont*, Dowódzca 2-ey dywizyi Jenerał *Achard*, dowódzca 3-ey dywizyi, Jenerał-Porucznik *Bugeaud*; dowódzca kawaleryi Jenerał *Marbot*; dowódzcy brygad: Jenerałowie *Trezel*, *Rulhière*, *Durocheret*, *Perregaux* i t. d.; dowódzca Artylleryi, Jenerał *Gourgaud*; dowódzca korpusu Inżynierów, Jenerał *Lamy.*

— Dziennik Legitymistyczny *la France*, dzisia, jako w rocznicę śmierci *Ludwika XVI*, wyszedł z żałobną obwódką.

Dnia 22.

Król Jmć dał wczora prywatne posłuchanie Marszałkowi *Gerard* i Hrabiemu *Argout.*

— Pan *Dupin* zachorował, lecz dziś ma się lepiey, i zapewne na następney sessyi Izby Deputowanych bę-

путатовъ, будетъ въ состояніи занять свое Президентское мѣсто.

— Военное Министерство обнародовало распоряженіе, что съ сего времени, каждому солдату не прежде дано будетъ дозволеніе вступить въ брачныя связи, какъ на послѣднемъ году службы.

— Увѣдомляютъ изъ Тулона, что по полученному тамъ приказанію, все войско предназначенное для второй экспедиціи въ Константину будетъ непремѣнно перевезено до 20 Февраля. Для перевоза жизненныхъ припасовъ и военныхъ потребностей, Правительство кажется найметъ значительное число купеческихъ кораблей.

— Слышно, что дѣло *Менье* начнется въ Судѣ Палаты Перовъ 8 Февраля. Подсудимый до сихъ поръ не избралъ себѣ защитителя, но фамилія его будто просила Г-на *Но де ла Соважеръ* чтобы онъ принялъ на себя защиту. Говорятъ также, что преступникъ хотѣлъ себя въ темницѣ лишить жизни, и съ тѣхъ поръ за нимъ строго смотрятъ.

— Возобновляется слухъ, что Маршалъ *Сультъ* будетъ Президентомъ Совѣта Министровъ.

— Въ письмѣ изъ Тулона отъ 11 ч. с. м. содержится: „Иностранный легіонъ заключающій 810 чел., стоявшій на квартирахъ въ окрестностяхъ сего города, сегодня сюда прибылъ и чрезъ нѣсколько дней на кораблѣ *Suffren* поплываетъ въ Африку.“

— Отъ 8-го ч. с. м. увѣдомляютъ изъ Алжира о прибытіи туда Гг. *Деларю*, *Фоа* и *Пеліонъ*, Офицеровъ главнаго штаба, отправленныхъ Военнымъ Министромъ. Съ нѣкотораго времени проживаетъ въ Алжирѣ, Германскій естество-испытатель Г. *Вагнеръ* изъ Мюнхена, который предположилъ обозрѣть тамошнія окрестности въ ботаническомъ и минералогическомъ отношеніи.

— Начальникъ школы *Санъ-Симонистовъ* Абатъ *Энфантенъ* возвратился въ Парижъ изъ путешествія въ Восточныя владѣнія, гдѣ (кажется) не очень много нашелъ подражателей.

—Маркграфъ Генералъ *Ламетъ*, Депутатъ во время правленія *Наполеона*, умеръ на 82 году своей жизни.

— Генералъ *Нарваэзъ* и нѣсколько Офицеровъ его корпуса, не хотя состоять подъ командою Генерала *Але*, подали Мадритскому Правительству прошеніе объ отставкѣ.

— Въ Сантандеръ 27-го ч. с. м. прибылъ Англійскій фрегатъ съ 50,000 ружьевъ. Изъ сего порта отправлено 40,000 паръ башмаковъ и 12,000 мундировъ для войска *Эспартеры* въ Португалетту.

— Пишутъ изъ Дуранго, что Генералъ *Гомесъ* будто преданъ военному суду, за то что не послушавшись приказанія оставилъ Астурію. (*G. C.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 20-го Января.

Предъ открытіемъ Парламента, Князь *Веллингтонъ* дастъ блистательный обѣдъ для знатнѣйшихъ членовъ своей партіи, между коими особенно извѣстенъ Сиръ Р. *Пиль*.

— Во время обѣда консерватистовъ даннаго недавно въ Вестъ-Кентъ, Г. *Пломтръ* объявилъ, касательно Ирландіи и предложеній Министерства на счетъ сей провинціи, что Министерство охотно бы пожертвовало господствующею религіею, еслибъ знало, что оно такимъ образомъ удержится. *Globe* отвѣчаетъ, что это болѣе относится къ Сиръ Р. *Пилю*, приводя на память его поступки, при дарованіи свободы католикамъ.

— Пишутъ изъ Мальты отъ 2-го ч. с. м., что Турки устроили большіе склады амуниціи въ Триполѣ; полагали также, что Константинскій Бей получитъ оттуда въ помощь нѣсколько тысячь войска.

— Исчислено, что области Средней и Южной Америки, должны Англіи капиталомъ и процентами отъ сдѣланныхъ займовъ 26,061,000 фунтовъ штерлин. (1,042,440,000 зл. поль.) (*G.C.*)

Германія.

Мюнхенъ, 21-го Января.

Королевскимъ повелѣніемъ отъ 19-го ч. с. м. чины Королевства Баварскаго созваны на 2-е ч. Февраля с. г.— Президентомъ Палаты Совѣтниковъ на время засѣданій чиновъ, и въ семъ году Король наименовалъ Фельдмаршала Князя *Вреде*.

— Профессоръ *Эртель* въ Ансбахъ объявляетъ въ здѣшнихъ журналахъ, что онъ хотя пользовалъ двухъ больныхъ холерою холодною водою, но уже въ такомъ случаѣ когда лѣкаря объявили, что они немогутъ дать помощи. — Въ такомъ случаѣ вода естественно немогла быть полезна, ибо больные прежними лѣкарствами и утратою крови были разстроены. При томъ объявляетъ, что онъ нестанетъ лѣчить никого, кто прежде имѣлъ лѣкаря. (*G. C.*)

dzie mógł zająć swoje krzesło prezesoskie.

— Ministeryum Woyny ogłosiło rozporządzenie, że odtąd każdemu żołnierzowi nie pierwiey ma bydź wydawane pozwolenie do zawierania związków małżeńskich, aż po rozpoczęciu ostatniego roku służby woyskowey.

— Z Tulonu donoszą, że podług otrzymanego tam rozkazu, wszystkie woyska przeznaczone do drugiey wyprawy Konstantyńskiey, mają bydź koniecznie przed d. 20 Lutego przewiezione. Pod sprzęty, żywność i materyały wojenne, naymie podobno Rząd znaczną liczbę okrętów kupieckich.

— Słychać, iż sprawa *Meuniera* w Sądzie Izby Parów zacznie się dnia 8 Lutego. Oskarżony nie obrał sobie jeszcze żadnego obrońcy; lecz rodzina jego miała upraszać Pana *Nau de la Sauvagère*, aby się podjął obrony. Mówią oraz, iż zbrodniarz ten chciał sobie w więzieniu życie odebrać, i odtąd jest ściśle strzeżony.

— Wznawia się pogłoska, że Marszałek *Soult* obeymie prezesostwo Rady Ministrów.

— List z Tulonu pod dniem 11 b. m. wyraża: „Legia zagraniczna, licząca 810 ludzi, która stała na leżach w okolicy tuteyszego miasta, przybyła tu dziś, a za kilka dni popłynie na okręcie *Suffren* do Afryki.”

— Donoszą z Algieru pod dniem 8 b. m. o przybyciu tam Panów *Delarue*, *Foy* i *Pelion*, oficerów głównego sztabu, wysłanych przez Ministra Woyny. Od niejakiego czasu bawi w Algierze naturalista niemiecki Pan *Wagner* z Mnichowa, który zamierzył zbadać tameczne okolice pod względem botanicznym i mineralogicznym.

— Naczelnik Szkoły *Saint-Simonistów*, oyciec *Enfantin*, wrócił do Paryża z podróży, przedsięwziętey do krajów wschodnich, gdzie (jak się zdaje) nie bardzo wielu znalazł zwolenników.

— Margrabia Jenerał *Lameth*, Deputowany za Rządow Napoleona, umarł w 82-gim roku życia swego.

— Jenerał *Narvaez* i kilku oficerów korpusu jego, nie chcąc podlegać rozkazom Jenerała *Alaix*, podali prośbę do Rządu w Madrycie o uwolnieniu od służby.

— Do Santander przybyła d. 27 z. m. fregata angielska z 50,000 karabinów. Wyprawiono z portu tego 40,000 par trzewików i 12,000 mundurów dla woyska Jenerała *Espartero* do Portugaletty.

— Z Durango donoszą, że Jenerał *Gomez* stawiony będzie przed Sąd Wojenny, ponieważ wbrew otrzymanym rozkazom, opuścił Asturyą. (*D. P.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 20-go Stycznia.

Przed zagajeniem Parlamentu, Xiąże *Wellington* da świetny obiad dla znakomitszych Członków stronnictwa swego, między któremi jest znajomy szczególniey Pan R. *Peel*.

— Podczas obiadu Konserwatystów, danego niedawno w West-Kent, Pan *Plumptre* oświadczył, iż co się tycze Irlandyi i zamysłów teraźnieyszego Ministeryum względem tego kraju, Ministeryum chętnieby uczyniło ofiarę z religii panującey, gdyby wiedziało, iż przez to zdoła się utrzymać. *Globe* odpowiada, iż to bardziey stosuje się do Pana Roberta *Peel*, przypominając postępowanie jego przy nadaniu swobod katolikom.

— Z Malty donoszą pod d. 2 b. m., że Turcy założyli wielkie składy ammunicyi w Trypolu; mniemają oraz, że Bey Konstantyny otrzyma ztamtąd kilka tysięcy woyska na pomoc.

— Obrachowano, że kraje Śrzodkowey i Południowey Ameryki, winne są Anglii w kapitale i w prowizyi z zaciągniętych pożyczek 26,061,000 fun. szt. (1,042,440,000 zł. pol.) (*G. C.*)

Niemcy.

Monachium, 21-go Stycznia.

Przez dekret Królewski d. 19 b. m. zwołane zostały Stany Królestwa Bawarskiego na dzień 2 Lutego b. r. — Prezesem Izby Radzców na czas posiedzeń tychże Stanów, mianował Król i w tym roku Feldmarszałka Xięcia *Wrede*.

— Professor *Oertel* w Ansbach ogłasza w tuteyszych pismach, że wprawdzie użył na dwóch chorych choleryczych, metody leczenia zimną wodą, lecz wtedy dopiero mógł jey użyć, kiedy allopaci oświadczyli, że już pomodz nie mogą. W takim razie woda naturalnie pomodz nie mogła, gdy chorzy przez poprzednie lekarstwa i utratę krwi zgubieni zostali. Oświadcza zatém, że nie przyymie żadnego chorego do leczenia, który poprzednio był już w ręku lekarza. (*G. C.*)

Испанія

Мадритъ, 12-го Января.

Въ засѣданіи Кортесовъ 10-го ч. с. м. въ первый разъ прочитано предложеніе Г-на *Фонтана* слѣдующаго содержанія: 1) Правительство должно представить чинамъ списокъ народонаселенія во всѣхъ провинціяхъ и на островахъ. 2) Правило равенства касательно военной службы, должно быть принято для всѣхъ провинцій. Обремененныя провинціи получатъ вознагражденія. 3) Разница между службою въ провинціальной милиціи и регулярномъ войскѣ будетъ принята въ разсмотрѣніе.

— Придворная газета содержитъ постановленіе, что каждый Испанецъ или иностранецъ можетъ учреждать фабрику въ Испанской землѣ, безъ предварительнаго соглашенія Правительства.

— Извѣстно, что Г. *Кабалерро* въ засѣданіи чиновъ сдѣлалъ предложеніе, чтобы къ постановленію касательно устраненія *Донъ-Карлоса* отъ наслѣдства Испанскаго престола, присовокупить смертный приговоръ сему Принцу. По сему дѣлу назначена Коммиссія, которая отвергнула это предложеніе. (*P.D.*)

Сѣверо-Американскіе Соединенные Штаты.

Ню-Іоркъ, 24-го Декабря.

Состояніе здоровья Президента *Джаксона*, улучшается. (*G. C.*)

Алжиръ.

Едвали гдѣ либо путешественникъ можетъ найти пріятнѣйшее мѣстопребываніе, какъ въ этой столицѣ, извѣстныхъ прежде пиратовъ. Въ продолженіе многихъ лѣтъ, Алжиръ былъ для насъ любимымъ предметомъ романтическихъ сказаній, несмотря на небольшое разстояніе его отъ образованной Европы. Теперь Французскій флагъ привлекаетъ множество любопытныхъ къ Варварійскимъ берегамъ; большая ихъ часть прибыла чтобы испытать своего счастія, а немногіе для изслѣдованія древнихъ памятниковъ Нумидіи, естественной исторіи и нравовъ тамошнихъ народовъ. Польза тамъ для всѣхъ очевидна. Благоразумный спекулантъ чрезъ нѣсколько лѣтъ удвоиваетъ свой капиталъ; собиратель рѣдкостей находитъ оружіе, деньги и древніе камни съ надписями; естествоиспытателя привлекаетъ тамошнее изобиліе въ царствѣ прозябаемыхъ на равнину Метидшадъ, на берега Арага и гору Атласъ. Впрочемъ они немогутъ далеко заходить, ибо Кабаилы старающіеся безпрестанно увеличить свое собраніе череповъ, рубятъ имъ головы. Два живописца занимаются теперь изображеніемъ видовъ. Одинъ рисуетъ окрестности, зданія и развалины, другой представляетъ собранія въ кофейныхъ домахъ и цирюльняхъ, происшествія на торгахъ, и увеселенія Бедуиновъ. Жаль, что до сихъ поръ ненашлись такіе, которые бы учредили пароходное сообщеніе между Марселемъ и Алжиромъ. Купеческіе корабли обыкновенно чрезъ недѣлю совершаютъ плаваніе въ Алжиръ, а когда вѣтеръ подуетъ противный, нерѣдко плывутъ и мѣсяцъ. Разстояніе отъ Тулона до Алжира составляетъ 165 миль. На половинѣ пути, Балеарскіе острова, населенные довольно бѣдными, но привѣтливыми людьми. Пароходъ останавливается обыкновенно только на часъ времени при Магонѣ, столичномъ городѣ Минорки, для отдачи депешей. Но когда на морѣ свирѣпствуетъ большая буря, корабли въ тамошнемъ обширномъ портѣ, снискиваютъ безопасное мѣсто, чтобы остановиться на якорѣ. Городъ сей прекрасно выстроенный, малое имѣетъ народонаселеніе смотря по значительной его обширности. Одежда жителей похожа на Андалузскую. Земля не очень плодородна. *Пальма*, столичный городъ Маіорки, имѣетъ прекрасную готическую каѳедральную церковь. На морскомъ берегу множество вѣтряныхъ мельницъ представляетъ удивительное зрѣлище. Окрестныя горы покрыты лимонными и померанцовыми деревьями; всѣ почти прекрасные апельсины въ Марсель, привозятъ изъ Маіорки. (*D. P.*)

Театръ.

22-го числа сего мѣсяца, Общество Нѣмецкихъ Актеровъ подъ дирекціею Г. *Шмидкофа* состоящее, представило извѣстную Оперу *Волшебная Флейта.* Хорошая игра и пѣніе Актеровъ, новыя и хорошія декораціи живописи Г. *Блюме*, содѣлали сей вѣчеръ какъ и всѣ прочіе весьма пріятнымъ, въ которыхъ сказанное Общество представляетъ свои пьесы, по большой части изъ первѣйшихъ Оперъ состоящія. Виленская Публика посѣщая Театръ и щедро вознаграждая труды Актеровъ, однакожъ до прибытія Г. *Шмидкофа* не видѣла въ здѣшнемъ театрѣ *Фра-Діяволо*, *Зампы*, *Бѣлой Дамы* и другихъ оперъ не рѣдко представляемыхъ въ первыхъ театрахъ Европы. Дѣятельность Г. *Ашпергера* предвѣщаетъ лучшее состояніе здѣшняго театра.

Hiszpania.

Madryt, dnia 12-go Stycznia.

Na sessyi Stanów d. 10 b. m. przeczytano pierwszy raz wniosek Pana *Fontan* w tey treści: 1) Rząd ma bydź wezwany, aby podał Stanom spis ludności we wszystkich prowincyach i na wyspach. 2) Zasada równości względem służby woyskowey ma bydź przyjętą dla wszystkich prowincyy. Prowincye przeciążone otrzymują wynagrodzenie. 3) Różnica między służbą w milicyi prowincyonalney i w Armii regularney, ma bydź wziętą pod rozwagę.

— Gazeta Dworska obeymuje postanowienie, iż każdy Hiszpan lub cudzoziemiec może zakładać fabrykę w kraju hiszpańskim, bez poprzedniczego pozwolenia Rządu.

— Wiadomo, iż Pan *Caballero* uczynił wniosek na sessyi Stanów, aby do prawa względem wyłączenia *Don Carlosa* od następstwa tronu Hispańskiego, dodać wyrok śmierci na tego Xięcia. Mianowano w tey mierze kommissyą, która wniosek ten odrzuciła. (*D.P.*)

Stany Zjednoczone Ameryki północney.

New-York, 24-go Grudnia.

Stan zdrowia Prezydenta *Jackson* polepsza się.

Algier.

Rzadko które mieysce może wystawić przyjemnieyszy pobyt podróżnym, jak ta stolica głośnych dawniey korsarzy. Przez długie wieki był dla nas Algier ulubionym przedmiotem powieści romantycznych, mimo małey odległości swojey od cywilizowaney Europy. Teraz chorągiew francuzka zwabia mnóstwo ciekawych do brzegów Barbaryyskich; większa ich część przybyła dla szukania szczęścia, a mała liczba dla poznania starożytnych pomników Numidyi, historyi naturalney i obyczajów ludów tamecznych. Tam korzyść jest wielka dla wszystkich. Roztropny spekulant podwaja w kilku latach swóy kapitał; zbieracz osobliwości znayduje broń, pieniądze i stare kamienie z napisami; badacza natury zwabia obfita flora kraju na równinę Metidschad, na brzegi Aratsch i górę Atlas. Nie mogą tam jednak za daleko się posuwać, bo Kabaylowie, zawsze usiłujący powiększać swóy zbiór czaszek, ucinają im głowy. Dwóch malarzy zaymuje się teraz robieniem szkiców. Jeden rysuje okolice, zabudowania i rozwaliny, a drugi szkicuje zgromadzenia w kawiarniach i golarniach, zdarzenia na targowiskach i zabawy Beduinów. Szkoda, że dotąd nie znaleźli się przedsiębiercy, którzyby urządzili związek statkami parowemi między Marsylią i Algierem. Okręty kupieckie odbywają zwykle w 8 dniach żeglugę do Algieru, a gdy wiatr nie jest pomyślny, często cały miesiąc płyną. Odległość z Tulonu do Algieru wynosi 165 mil. Na połowie drogi są wyspy Balearskie, zamieszkałe przez ludzi dosyć ubogich, lecz bardzo uprzeymych. Statek parowy zatrzymuje się zwykle tylko godzinę przed Mahon, stołecznem miastem Minorki, dla oddania depeszów. Lecz kiedy panuje wielka burza na morzu, okręty znaydują w tamecznym wygodnym porcie bezpieczne mieysce do stania na kotwicy. Miasto to pięknie zabudowane ma szczupłą ludność w stosunku znaczney wielkości swojey. Ubior mieszkańców jest podobny do Andaluzyyskiego. Ziemia nie jest bardzo urodzayną. *Palma*, stołeczne miasto Majorki, ma piękny gotycki Kościół Katedralny. Na brzegu morskim mnóstwo wiatraków wystawia zadziwiający widok. Przyległe góry są okryte drzewami cytrynowemi i pomarańczowemi; wszystkie prawie piękne pomarańcze, które się znaydują w Marsylii, są sprowadzane z Majorki. (*D. P.*)

Teatr.

Dnia 22 teraźnieyszego miesiąca, Kompania Artystów Drammatycznych Niemieckich pod dyrekcyą JP. *Szmidkofa*, przedstawiła znajomą Operę *Flet Czarnoxiężki.* Piękna gra i śpiew Aktorów, świeże i gustowne dekoracye pędzla P. *Blume*, równie uprzyjemniły ten wieczór, jak i wszystkie inne, w których pomienione Towarzystwo przedstawia swe widowiska, złożone po większey części z naypierwszych oper. Publiczność Wileńska, uczęszczając na Teatr i sowicie wynagradzając prace Artystów, do czasu przyjazdu P. *Szmidkofa* nie widziała na swey scenie *Fra-Diavolo*, *Zampy*, *Białey Damy* i wielu innych z upodobaniem na naypierwszych teatrach Europy powtarzanych oper. Czynne zajęcie się JP. *Aszpergera*, zwiastuje pomyślnieyszą dla tuteyszey sceny przyszłość.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Января 29, 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій.*